

ม.มหาสารคามลุย1หลักสูตร1ชุมชน โครงการพัฒนาการปลูกข้าวแบบโยนกกล้า

โครงการพัฒนาการปลูกข้าวแบบโยนกกล้าของสาขา วิชาเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นกิจกรรมการบริการวิชาการแก่สังคม (1 หลักสูตร 1 ชุมชน) โดยมี ดร.มณฑนา นครเรียบ เป็นผู้รับผิดชอบหลัก โครงการดังกล่าวจัดขึ้นในชุมชนบ้านห้วยชัน ต.ขามเรียง อ.กันทรวิชัย จ.มหาสารคาม ซึ่งถือเป็นกิจกรรมต่อยอดจากปีที่ผ่านมา (2554) เพราะชุมชนดังกล่าวเป็นชุมชนที่คณะวิทยาศาสตร์เคยได้ขับเคลื่อนเรื่อง “1 คณะ 1 ชุมชน” มาแล้วด้วยกิจกรรมในทำนองเดียวกัน คือปลูกข้าวแบบโยนกกล้า (นาโยน) บัญชีครัวเรือน การกำจัดแมลงด้วยการใช้น้ำส้มควันไม้ การปลูกผักปลอดสารพิษ

ซึ่งทางมหาวิทยาลัยมหาสารคาม นำโดยผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภชัย สมบัติโต อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้นำคณะผู้บริหาร คณาจารย์ และนิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคามที่ร่วมโครงการลงพื้นที่ชุมชนบ้านห้วยชัน เพื่อติดตามความก้าวหน้า และประโยชน์ที่ชุมชนได้รับการปฏิบัติการณ์ในพื้นที่จริงของกิจกรรมต่างๆ อาทิ การปลูกข้าวแบบโยนกกล้า (นาโยน), การเลี้ยงเบ็ดไล่ทุ่งเพื่อกำจัดหอยเชอรี่ การใช้น้ำส้มควันไม้กำจัดแมลง การทำปุ๋ยหมักชีวภาพจากเศษอาหาร และคลินิกเทคโนโลยีการใช้ประโยชน์จากเปลือกหอยเชอรี่ ซึ่งก่อนหน้านี้ คือวันที่ 26 มิถุนายน 2555 ดร.มณฑนา นครเรียบ ได้นำนิสิตสาขา วิชาเกษตรศาสตร์ ลงสู่ชุมชนบ้านห้วยชัน ต.ขามเรียง อ.กันทรวิชัย จ.มหาสารคาม เพื่อ “ทำนาโยน” บนเนื้อที่ขนาด 2 ไร่เศษ มุ่งเน้นให้เกิดครัวเรือน หรือแปลงนาต้นแบบในการปลูกข้าวแบบโยนกกล้าที่ลดต้นทุนและเพิ่มมูลค่าทางการผลิตได้อย่างมหาศาล อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม รวมถึงการวางแผนระยะยาวเพื่อฟื้นฟูประเพณีการลงแขกเกี่ยวข้าวในชุมชนไปพร้อมๆ กัน

ศ.ดร.ระออดศรี เสนาะเมือง คณบดีคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กล่าวว่า โครงการพัฒนาการปลูกข้าวแบบโยนกกล้า ชาวบ้านเรียกเป็นภาษาพูดว่า “ทำนาโยน” ประกอบด้วยกิจกรรมหลัก คือสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างอาจารย์ นิสิตและชาวบ้านในเรื่องการปลูกข้าวแบบโยนกกล้า ผลิตปุ๋ยหมักและปุ๋ยชีวภาพจากเศษอาหารและหอย

เชอรี่ การเลี้ยงเบ็ดเพื่อกำจัดหอยเชอรี่และเอาไว้บริโภคหรือขาย และการกำจัดแมลงโดยใช้น้ำส้มควันไม้ อันเป็นผลพลอยได้จากการเผาถ่านด้วยเตาถ่านแบบอัดแท่งที่เคยมอบไว้ให้กับชุมชนเมื่อปีที่แล้ว จะเห็นได้ว่ากิจกรรมที่กล่าวถึงมีความเกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเป็นอย่างมาก ดังจะเห็นได้จากการพยายามสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้ชาวบ้านตระหนักที่จะลด ละ เลิก การใช้ปุ๋ยเคมีในวิถีของการทำนา ด้วยการเสนอทางเลือกใหม่คือการผลิตปุ๋ยหมักและปุ๋ยชีวภาพ รวมถึงเลี้ยงเบ็ดไล่ทุ่งเพื่อทดแทนการใช้สารเคมีเพื่อกำจัดหอยเชอรี่

ดร.มณฑนา นครเรียบ ผู้รับผิดชอบหลักโครงการฯ กล่าวเพิ่มเติมว่าการทำนาโยนจะช่วยลดค่าใช้จ่ายในการซื้อปุ๋ยเคมี และสารเคมีเพื่อกำจัด

วัชพืชและแมลง เพราะชาวบ้านทำปุ๋ยชีวภาพจากเศษอาหารมากขึ้น ใช้เบ็ดไล่ทุ่งกำจัดหอยเชอรี่แทนสารเคมี อีกทั้งยังมีไข่เบ็ดไว้บริโภคและจำหน่าย สร้างรายได้ให้แก่ครัวเรือน และที่สำคัญคือช่วยรักษาสภาพของดินและสิ่งแวดล้อม ทำให้ระบบนิเวศของดินกลับคืน ช่วยลดการระบาดของเมล็ดที่เป็นศัตรูของพืช

เกี่ยวกับกรณีดังกล่าวนี้ นายนิคม โคตรเสนา ผู้ใหญ่บ้านห้วยชัน บอกเล่าว่า “สาเหตุที่ตัดสินใจทำนาโยนกันเร็วขึ้น เพราะมีบทเรียนจากปีที่แล้ว ซึ่งกว่าจะเริ่มโครงการก่อเกิดความล่าช้าไปมากยังไม่ทันได้เกี่ยวข้าวน้ำได้ท่วมซะก่อน ปีนี้จึงค่อนข้างมั่นใจเพราะ

บ้านเมือง

Baan Muang
Circulation: 600,000
Ad Rate: 750

Section: กีฬา/การศึกษา-วัฒนธรรม

วันที่: พุธ 25 กรกฎาคม 2555

ปีที่: 11

ฉบับที่: 3161

Col.Inch: 88.45

Ad Value: 66,337.50

หน้า: 13(ล่าง)

PRValue (x3): 199,012.50

ศิลปิน: ชาว-ดำ

หัวข้อข่าว: ม.มหาสารคามลุย1หลักสูตร1ชุมชน โครงการพัฒนาการปลูกข้าวแบบโยนกกล้า

เริ่มได้เร็ว กว่าฝนจะมาถึงคงเกี่ยวข้าวเสร็จพอดี ยิ่งเห็นต้นข้าวแตกกอใหญ่ แข็งแรง ยิ่งมั่นใจว่าปีนี้ประวัติศาสตร์จะไม่ซ้ำรอย" ถือได้ว่าเป็นการ "ถอดบทเรียน" จากปีที่ผ่านมามาอย่างชัดเจน โดยปกติบ้านห้วยชันมักประสบภัยน้ำท่วมอย่างไม่หยุดหย่อน น้ำท่วมแต่ละครั้งส่งผลกระทบต่อ "ระบบชีวิต" อย่างมหาศาล เกาะเกี่ยวเป็นลูกโซ่ไปในทุกๆ ด้าน กว่าจะฟื้นกลับมาตั้งหลักได้ ต้องใช้เวลาอยู่มากโข

ด้วยเหตุนี้การทำนาโยนจึงเป็น "ทางออก" ที่สำคัญของชาวบ้านในการที่จะขับเคลื่อนระบบชีวิตใหม่ เพราะจะลดเวลาในการทำงานลงและได้ผลผลิตเร็วขึ้น ทั้งยังนำปุ๋ยหมักชีวภาพมาใช้กับ

การทำนา ยิ่งลดต้นทุนการผลิตและเป็นผลดีต่อตัวเองและสิ่งแวดล้อม ซึ่งในช่วงที่อยู่ระหว่างรอการเก็บเกี่ยวนี้ ชาวบ้านจะเป็นคนดูแลแปลงนาตัวเอง เป็นการดูแลตามวิถีที่ชาวบ้านเคยทำมา เปลี่ยนแต่เรื่องของการรณรงค์มาใช้ปุ๋ยหมักชีวภาพจากเศษอาหาร ส่วนอาจารย์และนิสิตจะเข้าไปพบปะดูแลและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับชาวบ้านเป็นระยะๆ

กิจกรรมดังกล่าวเป็นกิจกรรมที่นักเรียนดีเป็นอย่างมาก เนื่องจากมีผู้สนใจเข้าร่วมเรียนรู้อย่างหลากหลาย ทั้งชาวบ้านในหมู่บ้านและชาวบ้านจากหมู่บ้านใกล้เคียง หรือแม้แต่ชาวบ้านจากต่างอำเภอยังก้าวเข้ามาเป็นเครือข่ายการเรียนรู้และเป็นรูปธรรมแล้วหลายแห่ง

ปัจจุบันในชุมชนบ้านห้วยชันซึ่งมีจำนวน 54 ครัวเรือน มีพื้นที่นำร่องการทำนาแบบโยนกกล้าจำนวน 11.5 ไร่ มีเบ็ดใส่หุ้งที่เกิดจากโครงการนี้จำนวน 500 ตัว และคาดว่าจะภายในเดือนสิงหาคมที่จะถึงนี้คงได้เก็บเกี่ยวผลผลิตอย่างถ้วนหน้า โดยไม่ต้องวิตกเรื่อง "น้ำท่วมนาข้าว" เหมือนทุกๆ ปี

